

## СТАНОВИЩЕ

от проф.д-р Лучия Малинова Ангелова, СУ”Св.Кл.Охридски”, ФНПП

за дисертационен труд на тема:

### **„МЯСТО И РОЛЯ НА ИЛЮСТРАЦИЯТА ЗА РАЗВИТИЕ НА ТВОРЧЕСКАТА АКТИВНОСТ В ИЗОБРАЗИТЕЛНИТЕ ДЕЙНОСТИ НА 6-8 ГОДИШНИТЕ ДЕЦА“**

разработен от **Гергана Михайлова-Недкова**

за присъждане на образователната и научна степен “доктор”

#### **Област на висше образование:**

1. Педагогически науки. Професионално направление:1.2.

**ПЕДАГОГИКА**

От основно значение при разработването на дисертационния труд от **Гергана Михайлова-Недкова** се оказват фактори, пренебрегвани и не толкова изследвани през последните години, фактори като, разбиране на своите и чуждите емоции и умение за тяхното управление т.е. факторът емоционална интелигентност. Според нея, все повече се говори за това колко трудно е за децата да изразяват и контролират емоциите си, което от своя страна е причина и за проблемното им поведение. Значимостта на изследвания проблем се опира на естетическото възпитание на децата от предучилищна възраст, чрез илюстрациите в книгите, като част от изобразителното изкуство. Счита се, че това е първият досег на децата с изкуството, като визуален начин на познание, знания, опит и умение за разбиране. Това от своя страна провокира и създава интерес към изкуството В този контекст идва ролята на изобразителното изкуство, което в най-голяма степен и най-непосредствено отразява както естетическите така и чисто човешките чувства. Опознавайки ги, преживявайки ги и разбирайки ги детето, както предполага **Гергана Михайлова-Недкова**, ще направи крачка по пътя към изграждането на позитивно отношение към света и себе си. В същото време в предучилищния, най-сензитивен период за развитие на нравственото, емоционално и духовно начало у човека, изобразителното изкуство има изключително значение. Ето защо илюстрацията и по-конкретно дейността по възприемането на илюстрацията е мощно средство, благодарение на което успешно може да се развива емоционалната интелигентност на

децата. Нейното място в педагогическия процес в предучилищна възраст до голяма степен зависи от подхода на педагога при нейното представяне, от умението му да подпомогне децата да усвоят основните компоненти на тази форма на изобразителната дейност. От тази гледна точка, основна цел в труда е чрез психолого-педагогическия експеримент и най-вече чрез формиращото изследване да се представи и докаже валидността на предложената методическа система за работа с илюстрацията, като предпоставка за творческа активност на децата от предучилищна възраст и първи клас в собствената им изобразителна дейност, или, да се установи експериментално влиянието на различни видове илюстрация върху творческата активност на 6-8-годишни деца в условията на детската градина и началното училище.

За постигането на целта **Гергана Михайлова-Недкова** си поставя следните задачи:

1. Да се проведе теоретично проучване на българска и чуждестранна литература по отношение влияние на илюстрацията върху творческата активност на децата от предучилищна и начална училищна възраст;
2. Да се разработи психолого-педагогически експеримент, включващ основни форми, методи и средства на работа с илюстрация с 6-8-годишни деца, целяща развиване на творческата им активност;
3. Да се апробират диагностични процедури за установяване на влиянието на класически и съвременен тип илюстрация върху изобразителната дейност на 6-8-годишни деца по отношение на показателите стил и техники на работа, съдържание на рисунката, цветовете като изразно средство, усет за равновесие и влияние на дадената илюстрация;
4. Да се апробира и докаже в сравнителен план позитивното влияние на експеримента по отношение на творческата активност на 6-8-годишните деца;
5. Да се формулират стратегии за педагогическо взаимодействие с децата от предучилищна и начална училищна възраст, създаващо условия за развиване на творческата им активност чрез илюстрацията.

Съобразно приетата теоретична постановка за същностната характеристика на илюстрацията **Гергана Михайлова-Недкова** формулира следната **ХИПОТЕЗА**: предполага се, че целенасочената педагогическа работа по изобразително изкуство с 6-8-годишни деца в условията на детската градина и началното училище, целяща развиване на конкретни изобразителни дейности чрез илюстрацията, би повлияла положително върху творческата им активност. За доказване на хипотезата **Гергана Михайлова-Недкова** разглежда възприемането на илюстрацията

като социално явление. Основно се засягат проблемите за влиянието на илюстрацията върху личността, за нейното голямо възпитателно и социално значение за нравственото и духовно израстване на човека. Така след направения теоретичен анализ в труда е разработен и апробиран психолого-педагогически експеримент за развиване на творческата активност на 6-8-годишните деца чрез илюстрацията като основно средство на педагогическо взаимодействие. В основата на експеримента стои разбирането на творческата активност като акт на създаване на нов продукт, при който се включват и разработват нови идеи, форми и произведения на изкуството, които се характеризират с оригиналност и използване на въображение.

**В научно-изследователски план** трудът очертава възможности за проследяване развитието на емоционалния свят на детето от предучилищна възраст и възможностите, които предоставя илюстрацията като изкуство и дейност в творческите занимания. Изпробвайки разнообразие от дейности, техники и материали се дава възможност на децата свободно да изразят усещанията си, познанията си, без притеснението, че дадено изображение ги затруднява например при изобразяването му. Според **Гергана Михайлова-Недкова** резултатите показват, че постепенното усвояване, затвърждаване, изпробване и експериментиране, чрез илюстрацията повишава цялостната им изобразителна грамотност и емоционална изразителност и креативност.

**В практико-приложен план** резултатите от изследването предоставят методическа система за работа с илюстрацията, в основата, на която стои идеята, децата от най-ранна предучилищна възраст (3 години) да започнат запознаване с разнообразни и достъпни за възрастта им илюстрации. Така у тях ще се развиват изобразителните им познания и умения, както и практическата им реализация като това се постига с постепенното надграждане както в запознаването със съответните илюстрации, художници и др., така и по отношение на използваните материали и техники от първа група до първи клас. Това позволява на децата поетапно да усвояват съответно дадената илюстрация, след което първо да я нарисуват с графични средства, след това с живописни, да я апликират, моделират, да съчетаят различни материали и техники на работа.

Основните приноси биха могли да се сведат до следното:

1. Влиянието на съвременната илюстрация се отразява положително върху изобразителната дейност на децата от предучилищна възраст и първи клас по отношение на използването и експериментирането с

разнообразни материали, използване на смесени техники, съчетаване на различни дейност (рисуване и апликиране), както и проява на творческа активност.

2. Запознаването на децата с различните видове илюстрации оказва позитивно отношение в изобразителната им дейност и по отношение на използването на разнообразни материали и техники. Запознаването на 6-8 годишните деца с различен тип илюстрации повишава познанията им за заобикалящата ги действителност, а това от своя страна оптимизира изобразителната им дейност.

### ***Заключение***

Предложеният дисертационен труд **„МЯСТО И РОЛЯ НА ИЛЮСТРАЦИЯТА ЗА РАЗВИТИЕ НА ТВОРЧЕСКАТА АКТИВНОСТ В ИЗОБРАЗИТЕЛНИТЕ ДЕЙНОСТИ НА 6-8 ГОДИШНИТЕ ДЕЦА“** показва задълбочен изследователски интерес, способности за детайлен анализ и иновационен подход към педагогическата практика. Ето защо предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научната степен „доктор” на **Гергана Михайлова-Недкова** в област на висше образование: 1. Педагогически науки. Професионално направление: 1.2 Педагогика.

20.07.2018 г.

гр. София

Проф. д-р Лучия Ангелова